

ब्लॉक कन्व्हर्जन्स प्लॅनिंग कमिटी (बीसीपीसी)

संरचना आणि कार्य

उद्दिष्ट: आरोग्य आणि शिक्षण सेवा आणि आर्थिक संधी आणि मुली आणि महिलांच्या सुरक्षिततेची हमी देणारी समस्या आणि समस्या सोडविण्यासाठी समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी.

उद्दीष्टे:

1. समुदाय संवाद, सेवा आणि कार्यक्रमांच्या देखरेखीद्वारे मुली आणि महिलांना तोंड द्याल लागणार्या समस्या आणि समस्या ओळखणे आणि त्यावर संवाद करणे.
2. मुली आणि महिलांकडून आलेल्या समस्यांचे आणि समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी बहु-क्षेत्रीय अभिसरण समाधान आणि शिफारसी विकसित करणे.
3. ब्लॉक कन्व्हर्जन्स नियोजन समितीच्या (BCPC) आणि जिल्हा कन्व्हर्जन्स नियोजन समितीच्या प्रक्रिया करण्यासाठी दुवा (DCPC)

रचना आणि सदस्यत्व

समितीमध्ये तीन घटक असतील - 1) कार्यकारी समिती, 2) सामान्य मंडळ सदस्य.

कार्यकारी समिती

तर्क:

या समितीचे सदस्य प्रामुख्याने वेगवेगळ्या विभागांचे प्रतिनिधीत्व करतात आणि ग्राम पातळीवरील योजना / कार्यक्रमांची माहिती देण्याची जबाबदारी त्यांच्यावर आहेत. या सदस्यांना एकत्रित कारवाईसाठी उपाय आणि समर्थन मिळविण्यासाठी ग्राम पंचायतीच्या ग्रामपंचायतीमधील त्यांच्या विभाग / कार्यक्रम समित्या (व्हीएचएसएनसी, ग्राम सतर्कता समिती, पालक शिक्षक संघटना, एसएमसी, इतर समित्या) यांना निसर्गाच्या पातळीवर समस्या येऊ शकतात. ही समिती युवा, महिला आणि अल्पसंख्य समुदायांची नियोजन आणि निर्णय घेण्यात सहभाग घेते याची खात्री करते. ही समिती आपल्या सदस्यांना मुलींच्या आणि महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी ग्राम पातळीवर (ग्राम पंचायत, आरोग्य उप-केंद्रातील संयुक्त निधी, 14 व्या आर्थिक आयोगाच्या अंतर्गत निधी इत्यादी) बजेटवर चर्चा करण्यासाठी आणि त्यावर प्रभाव पाडण्यासाठी एक मंच प्रदान करते.

भूमिका आणि कार्ये

१. व्हीसीपीसीचे कामकाज थेट करा
२. कमिटीच्या समुदायाशी संवाद आणि ब्लॉक पातळीवरील अधिकार्यांना समन्वयित करा
३. वर्षातून दोनदा डेटा संकलनाद्वारे सेवा आणि सुविधांचे परीक्षण करा
४. ग्रामसभा आणि ब्लॉक स्तरावर समुदायाकडे केलेल्या कारवाईचा अहवाल
५. लिंग विश्लेषण, डेटा संकलन आणि देखरेख यावर प्रशिक्षण व क्षमता निर्माण करणे

सदस्यता: - आपल्याला क्षेत्राद्वारे क्लस्टर सूचित करते

१. ग्राम पंचायत महिला सदस्य
२. सरपंच / उप सरपंच (जेव्हा आवश्यक असेल तेव्हा)
३. प्राथमिक-माध्यमिक प्रिंसिपल / वरिष्ठ शिक्षक (एकूण २ साठी प्रत्येक स्तरावर एक)
४. अंगणवाडी कार्यकर्ता / अंगणवाडी मदतनीसANM
५. ASHA
६. ग्राम सुरक्षा समिती सदस्य (गाव दक्षता समिती)Police Patil
७. युवा सदस्य (02)
८. महिला सदस्य (सीबीओ -01 दलित / मुस्लिमांकडून प्रत्येकी 01 सदस्य एकूण 02)
९. नागरी समाज सदस्य

एकूण: 14 सदस्य

व्हीसीपीसीच्या कार्यकारी समितीचे अध्यक्ष: ग्राम पंचायत महिला सदस्य

व्हीसीपीसी बैठकीच्या कार्यकारी समितीचे संयोजक: ASHA

उपस्थित एक तृतीयांश सदस्यांसह Quorum पोहोचले जाईल.

१. अतिरिक्त सदस्यांना आमंत्रित करणे (आवश्यक असेल तेव्हा)

तर्क:

आमंत्रित सदस्य ब्लॉक स्तरावरील विविध विभागांचे प्रतिनिधित्व करतील आणि व्हीसीपीसीला टिकाऊ उपाय काढण्यासाठी मार्गदर्शन करतील. ते ग्राम कन्व्हर्जन्स प्लॅनिंग कमिटी आणि ब्लॉक स्तरावर विभागातील दुवा म्हणून काम करतील. ग्रामीण पातळीवरील मुली आणि महिलांना तोंड द्यावे लागणार्या समस्यांना तोंड देण्यासाठी चर्चा आणि एकत्रित उपाय आणि शिफारशी ब्लॉक अवरोधन योजना समितीकडे

जातील. ग्रामीण पातळीवरील मुली आणि महिलांना तोंड द्यावे लागणार्या समस्यांना तोंड देण्यासाठी चर्चा आणि एकत्रित उपाय आणि शिफारशी ब्लॉक अवरोधन योजना समितीकडे जातील.

भूमिका आणि कार्ये

१. कार्यकारिणीच्या कार्यामध्ये कार्यकारी समितीचे समर्थन व मार्गदर्शन करा
२. कार्यकारी समितीच्या शिफारसीय कृतींचा प्रचार करा
३. कार्यकारी समिती सदस्यांसह नियमितपणे संवाद साधा
४. लिंग विश्लेषण आणि देखरेख क्षमता तयार करण्यासाठी प्रशिक्षण घ्या (ही सदस्यताची आवश्यकता आहे)
५. कार्यकारी समितीला गावात आणि ब्लॉक स्तरावर निर्वाचित व प्रशासकीय अधिकार्यांना लिंक करा

सदस्यः

१. ग्राम सेवक
२. ब्लॉक पातळीवर दक्षता समितीचे सदस्य
३. निर्भया संघाचे सदस्य
४. बीट मार्शल
५. वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक
६. राज्य परिवहन प्रतिनिधी
७. ब्लॉक स्तरीय डेपो व्यवस्थापक, राज्य परिवहन
८. शाळा व्यवस्थापन समितीचे प्रतिनिधी
९. आयटीआय (औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था) यांचे प्रतिनिधीत्व
१०. RKSK प्रतिनिधी
११. वैद्यकीय अधिकारी - प्राथमिक आरोग्य केंद्र
१२. सार्वजनिक बांधकाम विभाग अभियंता
१३. ब्लॉक कृषि अधिकारी
१४. सर्कल ऑफिस - ब्लॉक महसूल विभाग
१५. तलाठी

इतर रोल्स आणि कार्ये:

संयोजक भूमिका:

१. मीटिंग्ज बोलाविणे आणि आयोजित करणे
२. मीटिंग मिनिटे आणि समितीच्या नोंदी राखून ठेवा
३. ब्लॉक अधिकार्यांसह ग्रामस्तरीय कन्व्हर्जन्स कमिटीची परस्परसंवाद समन्वयित करणे
४. ब्लॉक लेव्हल कन्व्हर्जन्स कमिटीला कळवणे

बैठकीची आवृत्ति: कार्यकारी समिती एक महिन्यात एकदा भेटेल आणि सल्लागार सदस्य प्रत्येक तिमाहीत एकाच बैठकीत सामील होतील. अजेंडावरील मुद्द्यांवर आधारित कार्यकारी समितीच्या निवडक बैठकीस उपस्थित राहण्यासाठी जनरल बॉडीच्या सदस्यांना बोलावण्यात येईल.

आवश्यक आवश्यकता: प्रभावी होण्यासाठी, ग्रामस्तरीय कान्वेर्गस समितीला पुणे जिल्हा परिषदेच्या सी.ई.ओ आणि इतर अधिकार्यांकडून, निवडलेल्या ब्लॉक आणि प्रशासकीय कार्यकर्त्यांना आणि ग्रामस्तरीय निवडलेल्या आणि प्रशासकीय कार्यकर्त्यांनी मान्यता दिली पाहिजे आणि त्यांचे समर्थन केले पाहिजे.

धोके आणि मसुदा धोरण तत्त्वे

जोखीम: व्हीसीपीसी लोकापेक्षा जास्त शक्तिशाली असल्याचे सिद्ध होऊ शकते.

दुरुस्ती: व्हीसीपीसी समुदायाला उत्तरदायी असावा. ग्रामसभाला अहवाल देऊन लोकशाही प्राधान्य स्थापित करून हे स्थापित केले जाऊ शकते. महिला गटांना समस्या आणि कल्पना सादर कराव्यात, आणि मग समिती निर्णय घेतील.

जोखीम: इतर समित्यांसह प्रतिस्पर्धी बनवू शकतात.

दुरुस्ती: सहयोग सुलभ करण्यासाठी आणि इतर समित्यांसह स्पर्धा कमी करण्यासाठी पार्श्वभूमी आणि उर्ध्व दुवे तयार करा.

जोखीम: व्हीसीपीसी एक स्वतंत्र अस्तित्त्व म्हणून कार्य करू शकते.

दुरुस्ती: व्हीसीपीसी, बीसीपीसी आणि डीसीपीसी यांच्यात संप्रेषणाची स्पष्ट ओळ सुनिश्चित करा.